

Opsummering

Hvilke effekter har øget konkurrence fra lavtlønslande på den danske produktion og det danske arbejdsmarked?

Samhandlen i verden er steget markant siden 1980. Som en del af globaliseringen har de fleste vestlige lande oplevet stigende handel med Kina og andre lavtlønslande. Det har givet de danske forbrugere adgang til billige varer, ligesom danske virksomheder også har fået adgang til nye markeder. Men det har også medført store omvæltninger i vores egen produktion og beskæftigelse.

Den øgede samhandel med lavtlønslande har ført til en livlig debat om, hvorvidt virksomhederne på hjemmemarkedene oplever faldende omsætning og beskæftigelse. I samme forbindelse hævdes det ofte, at virksomhedernes ansatte er under stigende lønpres og har øget risiko for at blive arbejdsløse, jf. fx Krugman (2008).

Få ting påvirker de danske bysamfund mere end udviklingen i de danske virksomheders ansættelser og aflønning. Det er derfor interessant for Kraks Fond Byforskning at undersøge, hvordan øget konkurrence fra lavtlønslande påvirker danske virksomheder og deres ansatte.

I dette studie bruger vi udviklingen i samhandlen med Kina til at analysere effekterne af importkonkurrence på de danske virksomheder og det danske arbejdsmarked. Det er muligt, fordi vi har adgang til tal for importen af varer fra Kina ned på specifikke varegrupper. Tilsvarende har vi data for hver enkelt virksomheds produktion og eksport. Vi har ligeledes informationer om virksomhedernes ansatte, deres løn, deres uddannelsesniveau og deres jobtype. For en detaljeret beskrivelse se vores appendiks.

Analyserne i dette studie er baseret på estimationer udført af Damoun Ashournia fra University of Oxford, Daniel Nguyen fra Københavns Universitet og Jakob Munch fra Asian Dynamics Initiative. Dele af analyserne og dokumentationen for de anvendte metoder kan findes i Ashournia et al. (2014).

Analyseresultaterne er opdelt i fem kapitler:

I kapitel 1 beskriver vi udviklingen i den danske samhandel med Kina og resten af verden. Vi dokumenterer, at importen fra Kina er steget markant fra 2000 og frem.

I kapitel 2 undersøger vi, hvordan globaliseringen i form af konkurrencen fra Kina påvirker de danske virksomheders omsætning, udvikling af nye produkter, ageren på nye markeder og beskæftigelse.

I kapitel 3 og 4 undersøger vi, hvordan konkurrencen fra Kina påvirker lønninger i de danske virksomheder, der udsættes for konkurrence. Vi belyser, om der er forskel på, hvor udsat man er som medarbejder, alt efter hvilken uddannelse og jobtype man besidder.

I kapitel 5 analyserer vi langsigteffekterne af den globale konkurrence. Vi fokuserer på perioden 2001 til 2008. Vi undersøger, om der er langsigteffekter af at være beskæftiget i en virksomhed, som udsættes for importkonkurrence.

Studiets hovedresultater kan opsummeres på følgende måde:

- Den danske import af varer fra Kina er steget kraftigt siden 2000 og udgør 7,8 pct. af den samlede danske vareimport i 2010.
- Der er store forskelle på tværs af brancher i, hvor stor stigningen i importkonkurrence fra Kina har været. I Danmark har tekstilbranchen og møbelbranchen været særligt udsatte for konkurrence.
- De virksomheder, der er udsat for øget kinesisk importkonkurrence, har oplevet en faldende indenlandsk omsætning og fald i eksport, værditilvækst og beskæftigelse.
- Ansatte uden videregående uddannelse er særligt udsatte ved en øget importkonkurrence. De har en øget risiko for at miste deres job. Beskæftigelsen for ansatte uden videregående uddannelse falder med 0,9 pct. ved en stigning i den kinesiske importkonkurrence på 1 pct.point.
- Timelønnen falder for ansatte uden videregående uddannelse i virksomheder, der oplever stigende kinesisk importkonkurrence. En stigning i den kinesiske importkonkurrence på 10 pct.point sænker i gennemsnit denne gruppe ansattes løn med 4,8 pct..
- De ansatte med videregående uddannelse mærker ingen markant forandring i lønnen ved stigende importkonkurrence fra Kina.
- De ansattes jobindhold er en væsentlig faktor, når virksomheden oplever øget importkonkurrence. Timelønnen påvirkes negativt af importkonkurrence, når jobbet har et højt indhold af rutineprægede opgaver. Både ansatte med og uden videregående uddannelse, der udfører rutineprægede opgaver, oplever en faldende timeløn ved øget kinesisk import.
- Omvendt oplever ansatte både med og uden videregående uddannelse, at deres timeløn stiger i takt med, at importkonkurrencen fra Kina stiger, når jobbet indeholder en høj grad af kreativitet.
- Ansatte uden videregående uddannelse oplever ringere indkomstudvikling på lang sigt, når importkonkurrencen fra Kina stiger.
- Ansatte med videregående uddannelse er i mindre grad ledige og modtager færre indkomstoverførsler i form af dagpenge og kontanthjælp, når virksomheden bliver udsat for kinesisk importkonkurrence.
- Ansatte med videregående uddannelse skifter til nye stillinger og brancher og formår derved at fastholde deres lønniveau, når deres job bliver udsat for kinesisk importkonkurrence.